

بیانیه همایش شهرسازی ریل پایه ۲

۶ و ۵ بهمن ۱۳۹۵ - دانشگاه شهید بهشتی

بسمه تعالی

دومین همایش شهرسازی ریل پایه با توجه ویژه عرصه های موضوعی مهمی چون: حمل و نقل، شهرسازی، محیطزیست و جامعه شناسی برگزار و مورد استقبال مدیران، متخصصان و مشاوران قرار گرفت؛ نظر به اهمیت این موضوع به عنوان یکی از سیاست های مهم ملی، ضرورت ارتباط بیشتر بین دو عرصه مهم حمل و نقل و شهرسازی، با هدف ارتقای کیفیت زندگی و رفع بحران های موجود به ویژه از همگسختگی اجتماعی، کاهش قابلیت زندگی، کندی حرکت و ناکارآمدی نظام حمل و نقل، بحران زوال منابع زیستی و ناکارآمدی اقتصادی، هماهنگی بین حمل و نقل درون و برون شهری و مشخص شدن متولی یکپارچه سازی و ابعاد آن در کشور، نهاد ها و سازمان ها می بایست در تحقق آنچه تا به امروز بر سر آن اتفاق نظر داشته ایم همکاری و به انجام اقدامات جدی مبادرت ورزند.

۱) در اولین گام، تشکیل یک هسته مرکزی تحت عنوان "شورای عالی راهبردی توسعه شهری بر مبنای حمل و نقل همگانی (TOD)" در راستای اجرایی نمودن سیاست های توسعه شهری بر مبنای حمل و نقل همگانی و نظارت بر اجرای صحیح و اصولی با ریاست وزیر راه و شهرسازی و عضویت معاونت حمل و نقل، معاونت شهرسازی و معماری، مدیرعامل شرکت عمران و بهسازی شهری، مدیرعامل شرکت راه آهن ج.ا.ا، مدیرعامل شرکت عمران شهرهای جدید، مرکز تحقیقات راه و مسکن و شهرسازی، معاونت عمرانی وزارت کشور، و ریاست شورای عالی استان ها می بایست در رأس امور وزارت راه و شهرسازی قرار گیرد.

۲) شورای عالی شهرسازی و معماری می بایست در راستای نیل به اهداف مورد نظر نسبت به بررسی برنامه ها و راهنماهای زیر توجه لازم را داشته و نسبت به تصویب و ابلاغ آن همت گمارد:

- تصویب و ابلاغ "راهبردهای شهرسازی ریل پایه"
- تصویب و ابلاغ "راهنمای ملی توسعه شهری بر مبنای حمل و نقل همگانی"
- تنظیم مصوبه ای در جهت "محدودیت ساخت بزرگراه و معابر شهری" در کلان شهرها
- تصویب نظام نامه "ارزیابی مشاوران با رویکرد شهرسازی ریل پایه" به نحوی که تعیین کننده اجرای مصوبات فوق باشد.

۳) با توجه به لزوم فراهم کردن زمینه های عملیاتی سازی پروژه های TOD در قالب سازمان ها و نهادهای مختلف در تمامی شهرها لازم است حسب مورد شهرداری ها و شوراهای شهرهای مرتبط در شورای عالی راهبردی توسعه شهری بر مبنای حمل و نقل همگانی جهت تصویب طرح های مذکور و طی سایر مراحل اخذ مجوزهای لازم جهت احداث، عضویت موردی داشته باشند.

۴) با توجه به اهمیت موضوع سهولت دسترسی کلانشهرها به شهرهای حومه ای در راستای جلوگیری از افزایش جمعیت کلان شهرها و با هدف توسعه شهرها از طریق سیستم حمل و نقلی ریلی با ارائه راهکار ایجاد سیستم حومه ای، راه آهن ج.ا.ا می بایست نسبت به افزایش تقاضای حمل و نقل حومه ای با الگوی مناسب بهره برداری با مولفه های نظم، سرفاصله کوتاه، عدم تاخیر یا تقدم، عدم خرابی، ارائه خدمات در کل ساعات شبانه روز، اطلاع رسانی کامل و ایجاد سهولت تهیه بلیت، ظرفیت مناسب و رعایت اصول بهداشتی اقدام نماید.

۵) شهرداری ها در ارتباط با حمل و نقل همگانی درون شهری به کلیه شاخص های بند ۴ توجه داشته باشند و معاون حمل و نقل وزارت راه و شهرسازی در هماهنگی با وزارت کشور و شهرداری ها نسبت به اجرا شدن این موضوع اقدام نماید.

۶) ایستگاه های راه آهن با توجه به ظرفیت ها و نقش هایی که می توانند در فرآیند توسعه شهری داشته باشند از جمله فرصت های برآمده از پهنه های شهری تحت تملک، ارزش های نمادین متعلق به میراث معاصر و نهایتاً آثار فاخر معماری آنها، در

بیانیه هایش شهرسازی ریل پایه ۲

۶ و ۵ بهمن ۱۳۹۵ - دانشگاه شهید بهشتی

- راستای ایفای نقش کلیدی در بازآفرینی شهری و به عنوان راه حل ترکیبی در ارتقای کیفیت زندگی و هویت، همچنین ارتقای منزلت اجتماعی مورد توجه قرار گیرند. ضروری است شرکت عمران و بهسازی شهری سیاست شهرسازی ریل پایه را با رویکرد بازآفرینی شهری" در چارچوب اندیشه ایران شهری تدوین، تدقیق و مصوب نماید.
- (۷) بر این موضوع هم عقیده می‌باشیم که تغییر نگرش از "شهر مرکزی در مقابل حومه" به "منطقه شهری یکپارچه" و همچنین از "توسعه شهری و منطقه ای خودرو محور" به "شهرسازی ریل پایه" ضرورت دارد؛ از این رو باید تشکل های مختلف حمل و نقل، شهرسازی، جامعه شناسی، محیط زیست و همچنین متخصصان و اساتید دانشگاه های عرصه های مذکور نسبت به این امر مهم حساس بوده و اهمیت موضوع توسعه حمل و نقل همگانی "خصوصاً ریل" را در صدر اهداف، فعالیت ها و روند آموزشی خود قرار دهند.
- (۸) وزارت کشور (شورای عالی ترافیک) می‌بایست نسبت به تصویب مصوبات لازم در خصوص خطوط اکسپرس ریلی که منجر به اتصال تهران به شهرهای اقماری می‌گردد همکاری های لازم را داشته باشند.
- (۹) با توجه به لزوم وجود رویکرد TOD در جانمایی و تدقیق ایستگاه های درون شهری و حومه ای، شرکت های قطار شهری لازم است زین پس طرح های مرتبط با ایستگاه های مذکور در شورای عالی راهبردی توسعه شهری بر مبنای حمل و نقل همگانی طرح و عدم مغایرت آنها با رویکرد TOD تأیید گردد.
- (۱۰) تهیه طرح های یکپارچه سازی سیستم های حمل و نقل درون شهری با یکدیگر و درون شهری با برون شهری و اجرای این طرح ها در دستور جدی کار قرار گیرد و ۵ شهر برتر و موفق تر در این مورد در همایش سال آینده معرفی گردند.
- (۱۱) پیگیری اجرای TOD استاندارد حداقل در ۱۰ نقطه کشور.
- (۱۲) پیگیری راه اندازی شرکت قطارهای حومه ای کشور.
- (۱۳) پیگیری برقراری هدف حمل ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون نفر توسط قطارهای حومه ای در سال ۹۷.
- (۱۴) پایش کیفیت حمل حومه ای و حمل و نقل درون شهری در مقایسه با استاندارد و شرایط ایده آل.
- (۱۵) پیگیری تعیین کریدورهای اولویت دار راه آهن سریع السیر کشور.
- (۱۶) توجه به رویکرد محله محوری در فرآیند سیاست گذاری، برنامه ریزی و طرح ریزی شهرسازی ریل پایه.
- (۱۷) لزوم توجه به سیاست شهرسازی ریل پایه در کلیه سطوح طرح های توسعه و عمران از ملی و منطقه ای تا محلی.